

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **U. a.s.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpeného L., s.r.o., so sídlom v B., proti odporcom 1/ **G.**, bývajúcemu K., 2/ **K.** bývajúcej K., 3/ **A.**, bývajúcej vo V., **o nariadenie predbežného opatrenia**, vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 5 Cb 27/2008, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 17. júna 2008 sp. zn. 9 Co 125/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporcom 1/ až 3/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Dunajská Streda uznesením z 14. marca 2008 č.k. 5 Cb 27/2008-25 nariadil predbežné opatrenie, ktorým odporcom 1/ až 3/ až do uplynutia 15 dní od vykonateľnosti rozhodnutia vo veci samej zakázal nakladať s nehnuteľnosťami nachádzajúcimi sa v k.ú. E. vedenými na LV č. X. Správy katastra v Dunajskej Strede ako dom č.s. X. postaveného na parcele č. X., parcela č. X. - zastavaná plocha vo výmere X. m² v celosti, a to scudziť, predať, zaťažiť záložným právom, vecným bremenom, prenajať; navrhovateľovi v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia uložil povinnosť podať žalobu vo veci samej, a to žalobu o určenie vlastníckeho práva odporcov 1/ a 2/ k nehnuteľnostiam a o určenie neplatnosti darovacej zmluvy. Vychádzal zo zistení, že navrhovateľ osvedčil skutočnosti potrebné pre nariadenie predbežného opatrenia z dôvodu obavy ohrozenia výkonu súdneho rozhodnutia podľa § 74 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 75 ods. 1, 2 O.s.p. a § 76 ods. 1 písm. e/ O.s.p., pretože odporcovia 1/ a 2/ v snahe vylúčiť exekúciu v jej priebehu previedli nehnuteľnosti na tretiu osobu (odporkyňu 3/) s úmyslom znemožniť uspokojenie pohľadávky navrhovateľa, keď upovedomenie o začatí exekúcie

prevzali v mesiaci november 2007, zmluvu o prevode nehnuteľností uzavreli 7. decembra 2007, na základe ktorej bol povolený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľnosti v decembri 2007. V zmysle § 76 ods. 3 O.s.p. súd uložil v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia navrhovateľovi podať na súde žalobu vo veci samej.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Trnave uznesením zo 17. júna 2008 sp. zn. 9 Co 125/2008 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa v časti o povinnosti navrhovateľa podať žalobu tak, že navrhovateľovi uložil v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podať žalobu proti odporčkyni 3/ o odporovateľnosť sporného právneho úkonu odporcov 1/ až 3/. Vychádzal z § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), podľa ktorého veriteľ sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkovce právne úkony podľa odsekov 2 až 5, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhanej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné. Toto právo má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný alebo ak už bol upokojený. Rozhodnutie súdu, ktorým bolo odporovateľnej žalobe (§ 42a OZ) vyhovené predstavuje základ k tomu, že sa veriteľ môže na základe titulu spôsobilého na výkon rozhodnutia (exekučného titulu), vydaného proti dlžníkom, domáhať nariadenia alebo vykonania výkonu rozhodnutia (exekúcie) postihnutím toho, čo odporovaným (právne neúčinným) právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, a to nie voči dlžníkovi, ale voči osobe, s ktorou alebo v prospech ktorej bol právny úkon urobený. Odvolací súd dospel k záveru, že v predmetnej veci je účelné dosiahnuť neúčinnosť právneho úkonu (darovacej zmluvy), ktorým mal byť zmenšený majetok dlžníka vo vzťahu k veriteľovi, za účelom uspokojenia práv veriteľa voči odporcom 1/ a 2/ žalobou koncipovanou v súlade s §42a OZ.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil ustanovením § 237 písm. e/ O.s.p. („nepodal sa návrh na začatie konania hoci podľa zákona bol potrebný“), ako aj tým, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil. Navrhol, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu a súčasne aj uznesenie súdu prvého stupňa v časti výroku „vyslovenia neplatnosti darovacej zmluvy“ a v tejto časti konanie zastavil. Uviedol, že ako navrhovateľ sa chcel v meritórnom konaní domáhať iba určenia, že odporcovia 1/ a 2/ sú vlastníkami dotknutých nehnuteľností, v ktorom by súd riešil otázku platnosti darovacej zmluvy prejudiciálne (predbežne), čo vyplýva aj z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Súd prvého stupňa v rozpore s návrhom (§ 153 ods. 2 O.s.p. ultra petit) rozhodol o povinnosti podať žalobu v časti o „vyslovenie neplatnosti

darovacej zmluvy“, napriek tomu, že na jej vyslovení nie je daný naliehavý právny záujem, pretože rovnaký právny účinok možno dosiahnuť žalobou o určenie vlastníckeho práva. Odvolaním bola napadnutá iba povinnosť navrhovateľa podať žalobu o „vyslovenie neplatnosti darovacej zmluvy.“ Odvolací súd zmenil celý výrok o povinnosti navrhovateľa podať žalobu vo veci samej (žalobu o odporovateľnosť darovacej zmluvy), prekročil tým rozsah odvolania, vydané rozhodnutie nemá podklad v podanom návrhu a zároveň bol navrhovateľ vopred „odsúdený“ na neúspech v takomto spore, pretože podľa ustálenej praxe súdov žalobu o odporovateľnosť právneho úkonu možno podať len vtedy, ak predmetný úkon je platný. Právny úkon darovacej zmluvy je absolútne neplatný, preto nie je možné mu odporovať. Žaloba o určenie vlastníckeho práva a žaloba o odporovateľnosť právneho úkonu sa navzájom vylučujú.

Odporcovia 1/až 3/ nevyužili svoje právo vyjadriť sa k dovolaniu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

V každom dovolacom konaní skúma dovolací súd najskôr to, či dovolanie je podané v zákonom stanovenej lehote, či ho podáva na to oprávnená osoba a či dovolanie je procesne prípustné (či sa ním napadá rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné podľa § 237 O.s.p. až 239 O.s.p.). K riešeniu ďalších otázok (napríklad z hľadiska výskytu procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. alebo z hľadiska správnosti právneho posúdenia veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) môže dovolací súd pristúpiť až vtedy, keď dovolací prieskum z týchto hľadísk prichádza do úvahy.

Pri posudzovaní prípustnosti dovolania navrhovateľa vychádzal dovolací súd z toho, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku a uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. V danom prípade ide o vec, kedy zákon vylučuje prípustnosť dovolania, pretože dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o predbežnom opatrení (§ 239 ods. 3 O.s.p.). S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) dovolací súd svoj prieskum obmedzil výlučne na zistenie, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia (§ 237 O.s.p.), ktoré zistenie by viedlo k záveru, že dovolanie je prípustné bez ohľadu na procesnú formu rozhodnutia odvolacieho súdu a spôsob rozhodnutia, či jeho vecný obsah.

Dovolateľ netvrdil, že by uvedené konanie bolo postihnuté vadou konania v zmysle § 237 písm. a/ až d/, f/ a g/ O.s.p.; vada tejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Navrhovateľ v dovolaní namietal vadu konania podľa § 237 písm. e/ O.s.p. tvrdiac, že v konaní o nariadenie predbežného opatrenia, ktorému súd vyhovel, došlo k uloženiu povinnosti podať taký druh žaloby vo veci samej, ktorý nebol navrhovateľom uplatnený (t.j. pre ktorý nebol podaný návrh).

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. e/ O.s.p. je každý postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorému nepredchádza návrh na začatie konania (žaloba), v prípadoch kedy zákon určuje, že konanie sa začína na návrh (napr. § 79 ods. 1 O.s.p.) s výnimkou prípadov, kedy aj bez návrhu môže súd začať konanie (napr. § 81 ods. 1

O.s.p.). Predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu (§ 75 ods. 1 O.s.p.).

Z obsahu spisu je zrejmé, že konanie o nariadenie predbežného opatrenia pred Okresným súdom Dunajská Streda vedené pod sp. zn. 5 Cb 27/2008 začalo 14. februára 2008, kedy bol súdu doručený riadny návrh na vydanie predbežného opatrenia (§ 82 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 75 ods. 1 veta prvá O.s.p.), ktorý podal navrhovateľ (dovolateľ). Z uvedenej skutočnosti je zrejmé, že konanie nie je postihnuté vadou v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p. Navyše je potrebné uviesť, že návrhom na vydanie predbežného opatrenia (jeho petitom) sa navrhovateľ nedomáhal uloženia povinnosti podať konkrétny druh žaloby vo veci samej. Ten totiž má vyplývať z jeho obsahu. Zákon súdu *expressis verbis* ukladá (t.j. aj bez návrhu) uložiť navrhovateľovi povinnosť podať návrh na začatie konania vo veci samej (žalobu) v prípade, že došlo k nariadeniu predbežného opatrenia súdom (§ 76 ods. 3 O.s.p.). Úvaha súdu o určení druhu návrhu vo veci samej (druhu žaloby) nie je limitovaná formálnym návrhom (resp. právnou kvalifikáciou navrhovateľa), ale vyplýva z konkrétnych okolností, ktorými tento osvedčuje dôvodnosť návrhu na vydanie predbežného opatrenia a súčasne aj zo sledovaného cieľa, ktorý má predbežné opatrenie dosiahnuť, keďže toto je vždy spojené s určitým druhom základného konania. Preto už z návrhu na jeho nariadenie musí byť zrejmé, akú žalobu navrhovateľ mieni v budúcnosti podať; v opačnom prípade by súd musel návrh na vydanie predbežného opatrenia bez ďalšieho zamietnuť. Ak súd na návrh nariadi predbežné opatrenie, potom je potrebné vychádzať z toho, že návrh dostatočne vymedzuje charakter základného konania, ku ktorému sa viaže nariadené predbežné opatrenie; prípadnou právnou kvalifikáciou v návrhu nie je súd viazaný. Rozdielna právna kvalifikácia navrhovateľa a súdu v otázke charakteru základného konania (resp. druhu žaloby) nezakladá vadu podľa § 237 písm. e/ O.s.p.

Vzhľadom na vyššie uvedené, dovolacie konanie sa obmedzilo iba na fázu zisťovania podmienok prípustnosti dovolania a nemohlo pokročiť do ďalšej fázy, t.j. preskúmania vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ namietal aj nesprávne právne posúdenie (§ 241 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) veci odvolacím súdom zdôrazňujúc neúspešnosť žaloby o vyslovenie odporovateľnosti darovacej zmluvy (§ 42a OZ) z dôvodu jej absolútnej neplatnosti, ako aj existenciu iných väd podľa § 241 ods. 1 písm. b/ O.s.p. (prekročenie rozsahu odvolacieho prieskumu odvolacím súdom a určitosťou zmeňujúceho výroku odvolacieho súdu). V tejto súvislosti dovolací súd zdôrazňuje, že tzv. iné vady

konania a nesprávne právne posúdenie veci sú síce relevantnými dovolacími dôvodmi, sami osebe však prípustnosť dovolania nezakladajú. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmaniu z dôvodov podľa § 241 ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p.

Zo všetkých uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie je v prejednávanej veci procesne neprípustné, preto ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p odmietol. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu sa dovolací súd nezaoberal.

V dovolacom konaní úspešným odporcom 1/ až 3/ vzniklo právo na náhradu trov konania voči navrhovateľovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd im však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. apríla 2009

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vykonania: Klaudia Vrauková